

Bekroningen

[Lees meer](#)

Net als zwarte thee in de openingsscène komen raciale spanningen en een klopjacht in de onherbergzame outback snel tot een kookpunt in SWEET COUNTRY. De Aboriginalregisseur Warwick Thornton, die met 'Samson en Delilah' (2009) eerder een liefdesverhaal tussen twee Aboriginaltieners filmde, laat er geen gras over groeien. De maker wil opvoeden en meeslepen.

Australië is een land in aanbouw in 1929. Al is die bouwwerf wel een ontluisterende onteigening van vele honderden jaren Aboriginalcultuur. In de begincène van SWEET COUNTRY gooit regisseur Warwick Thornton, zelf van Aboriginalafkomst, zwarte en witte ingrediënten samen in een pot kokend water. Buiten beeld horen we een zwarte man mishandeld worden. De symboliek is direct, de stijl trefzeker en de moraal dubbel.

In een wereld waarin de rechtspraak nog geen vaste voet heeft gekregen, geldt de wet van de sterkste. Naar het heersende koloniale denken is dat de bewapende blanke man, ook al begeeft die zich op onbekend terrein en moet hij zijn eigen destructieve demonen nog zien te verjagen. Dronkaard Harry March, een veteraan uit de Eerste Wereldoorlog, is met een hoofd vol trauma's en een zak vol geweerpatronen teruggekeerd van het Europese front. Als nieuwkomer vraagt hij zijn buurman, een predikant die de gelijkheid tussen alle mensen verkondigt, of hij diens Aboriginalwerknemer Sam Kelly mag 'lenen' om te helpen bij het afbakenen van zijn ranch. March ziet

in Sam en zijn echtgenote Lizzie niet veel meer dan werktuigen of vee ("black stock"). Nadat het treffen tussen de racistische geweldenaar en het Aboriginalkoppel eindigt in dodelijke zelfverdediging, slaat Sam Kelly samen met zijn echtgenote op de vlucht.

De geldende normen hebben geen begrip voor Aboriginals die – hoe terecht ook – voor zichzelf opkomen. Dit alles gebeurt voor de ogen van de jonge rekel Philomac, onrechtstreeks de aanleiding voor Sams daad van zelfverdediging. Hij is de morele kern van SWEET COUNTRY en de wissel op de toekomst in dit op feiten gebaseerde verhaal. Flashbacks en flashforwards confronteren ons als kijker met de onafwendbaarheid van een tot nu toe verdonkeremaand verleden. In de ene sterke scène na de andere gebruikt Thornton de kracht en de connotaties van het westerngenre om de geschiedschrijving over zijn land bij te stellen. Wanneer sergeant Fletcher met een aan waanzin grenzende obsessie Sam achtervolgt tot in een verzengend hete zoutvlakte, denken we aan de woestijnscène in Greed (Erich von Stroheim, 1927). Het land is onbarmhartig maar amoreel, veel van de mensen die erin ronddolen weigeren medeleven en zijn dus immoreel. Tijdens een openluchtvertoning van een stille westernfilm over de bandiet Ned Kelly wordt die outlaw verheerlijkt, maar op dezelfde plek weerklinken later kreten om het lynchen van zijn bijna-naamgenoot Sam Kelly, ook outlaw (tegen wil en dank) maar Aboriginal. SWEET COUNTRY herschrijft de geschiedenis in een krachtige western die het schaamlapje wegrukt van een dubbele moraal die tot vandaag voortleeft.

Over leven en overleven

De mens is een wolf voor zijn medemens in 'Sweet country', een harde maar mooie western over raciaal onrecht in Australië.

De outback rond Alice Springs, in het kurkdroge hart van Australië, is adembenemend, met zijn eindeloze zoutvlakten en goudgele savannes. Dat het er niet vol toeristen loopt, komt doordat het zo heet en zo ver is.

Voor de Aboriginals is dit gebied al 80.000 jaar hun thuis. Sinds de 19de eeuw hebben ze concurrentie gekregen van blanke ranchers, die het harde klimaat trotseerden omdat ze hier nog enorme lappen grond konden inpikken. De aanspraken van de Aboriginals op het gebied waar de geesten van hun voorouders wonen, interesseren hen niet. De oorspronkelijke bewoners waren tot een stuk in de 20ste eeuw geregeld het slachtoffer van slachtpartijen met hun land als inzet. Wie wilde blijven wonen waar zo'n ranch werd gevestigd, moest daarvoor betalen met gratis arbeid.

Tegen deze historische achtergrond, in 1928, situeert Warwick Thornton – zelf een Aboriginal – zijn tweede langspeelfilm Sweet country. Met zijn regiedebuut, Samson and Delilah (2009), won hij de Camera d'Or in Cannes, en voor deze kreeg hij de Juryprijs in Venetië.

Thornton is een gevierd cameraman, en dat blijkt. 'Het landschap maakt de job gemakkelijk', zei hij in een interview in DS Weekblad. Maar hoe magnifiek de outback ook is, niet iedereen met een camera kan er zulke visuele poëzie van maken.

Het verhaal – rijk aan context over culturele genocide en racisme, recht en onrecht – zit vol onverwachte wendingen. U weet het best alleen dat het handelt over hoe één Aboriginal zich noodgedwongen verzet. De kloppacht op de verdachte lijkt op een western, het proces dat volgt op een ongewoon rechtbankdrama.

Thornton verliest, in zijn verontwaardiging over dit stukje geschiedenis, nooit de morele grijs tinten uit het oog, zet de kijker voortdurend op het verkeerde been en haalt verbluffende vertolkingen uit zijn acteurs: de blanke sterren Sam Neill en Bryan Brown, maar ook de Aboriginals die voor het eerst acteerden. 'Ze voelden alles feilloos aan. Wat deze film toont, zit in het DNA van ons volk.' Een dreun van een film tot en met het slot dat u zal achtervolgen, een cadeau in een slappe zomer.

Sweet Country': eentje om rustig onderuitgezakt van te genieten

De houding van de blanke Australiërs tegenover de Aboriginals is de onderliggende thematiek, maar Sweet Country is op de eerste plaats het meeslepende verhaal van een man op zoek naar rechtvaardigheid.

In Sweet Country is de woestijn van centraal Australië – een barre vlakte waarop weinig wil groeien, onbarmhartig geseld door de koperen knoert die aan het hemelgewelf heerst – een even intrigerend personage als de mensen die erin rondlopen. Of juist: strompelen. Letterlijk, want de loden hitte zuigt de energie uit elke vezel van hun lichaam. Maar ook figuurlijk, want Sweet Country biedt alleen maar gebutste lieden.

Wanneer een Aboriginal in de jaren 1920 uit zelfverdediging een blanke man omlegt, weet hij dat hij niet geloofd zal worden. Hij vlucht, maar een racistische sergeant zweert niet te zullen rusten vooraleer hij hem geklist heeft. Een deel van Sweet Country wordt daardoor een achtervolgingsthiller, maar regisseur Warwick Thornton heeft in zijn tweede langspeelfilm geen nood aan de flitsende montage of opzweepende muziek die daar vaak mee gepaard gaat. Alsof de locatie het lekker lome ritme van de film gedictieerd heeft.

Thornton, die ook de verbluffende cinematografie voor zijn rekening neemt, is een erg visueel ingestelde filmmaker. Zijn beeldcomposities zijn pareltjes: de man schildert met licht en schaduw, met als hoogtepunt een hallucinerend gebruik van overbelichting in een briljante scène op een uitgedroogde zoutvlakte.

Die visuele kracht compenseert niet ten volle het dramatisch deficit van Sweet Country: het verhaal is bij vlagen te schematisch uitgewerkt. Dat het uit de werkelijkheid gegrepen is, mag daarbij geen excuus zijn. Een fascinerend gebruik van ultrakorte flashforwards en flashbacks kan dat manco evenmin wegwerken, al blijft dit per saldo een goede western. Eentje om rustig onderuitgezakt van te genieten.

Christophe Verbiest - De Morgen

Sweet Country is veel meer dan een geschiedenisles over Australië

Het bittere, meeslepene Sweet Country is veel meer dan een geschiedenisles. Warwick Thornton bewijst opnieuw zijn talent voor het vertellen van verhalen en zijn oog voor schoonheid.

'Blackstock' noemt hij de Aboriginals: zwart vee. En of hij er een paar kan lenen, want hij heeft hulp nodig. Harry March (Ewen Leslie) maakt geen goede indruk wanneer hij komt kennismaken met Fred Smith (Sam Neill), een religieus man die zijn werknemers beslist niet als dieren beschouwt. 'Wij zijn allen gelijk in Gods ogen', zegt hij.

Smith is een uitzondering in de outback van Australië, waar in 1929 onder de blanke kolonisten bar weinig respect leeft voor de inheemse bevolking. Maar March, zijn nieuwe buurman, maakt het wel heel bont. De eenzame oorlogsveteraan heeft een kwade dronk en een diepe minachting voor de Aboriginals. Tegen beter weten in laat Smith zijn betrouwbare hulp Sam Kelly (Hamilton Morris) en diens vrouw Lizzie (Natassia Gorey-Furber) met March meegaan om te helpen bij het aanleggen van een omheining.

Het loopt niet goed af. Sweet Country, de tweede speelfilm van regisseur en cameraman Warwick Thornton, mondt uit in een klopjacht op Sam Kelly. De tocht voert door een majestueus, maar onbarmhartig landschap. De overweldigende natuur eist een hoofdrol op in de film, gesteund door de geluidsband: Thornton gebruikt geen filmmuziek, waardoor de omgevingsgeluiden des te indringender zijn.

In deze verzengende woestenij is het ieder voor zich. Sweet Country is een western zonder eenduidige morele scheidslijn. Iedereen heeft zijn eigen trauma's, vastgeroeste denkbeelden en overlevingsstrategieën. Thornton - zelf Aboriginal - legt ze op fenomenale wijze bloot, met gelijke doses woede en begrip, en vooral met nietsontziende helderheid. Van zo ver komt Australië, laat hij zien. Dit was, minder dan een eeuw geleden, hoe het eraan toeging. Geen wonder dat de problemen van de Aboriginals nog altijd groot zijn.

Het is een noodzakelijke boodschap, want het gewelddadige verleden van Australië wordt niet graag onder ogen gezien. Maar het bittere, meeslepene Sweet Country is veel meer dan een geschiedenisles. Na zijn indrukwekkende speelfilmdebuut Samson and Delilah (2009), dat zich afspeelde in een hedendaagse Aboriginalgemeenschap, bewijst Thornton opnieuw zijn talent voor het vertellen van verhalen en zijn oog voor schoonheid. De regisseur kent het gebied waar Sweet Country zich afspeelt goed; hier, rondom Alice Springs, groeide hij op. De liefde voor het land spreekt uit zijn camerawerk.

Een even scherpe blik heeft hij voor de mensen die zich proberen te verhouden tot de natuur. De een met ontzag, de ander vanuit overmoed, een houding die weerspiegeld wordt in hun omgang met elkaar. In Sweet Country woedt geen strijd tussen goed en kwaad, maar tussen wreedheid en eerbied.

Pauline Kleijer - De Volkskrant

